

Inflationsbekymringer holder forbrugertilliden i kulkælderen

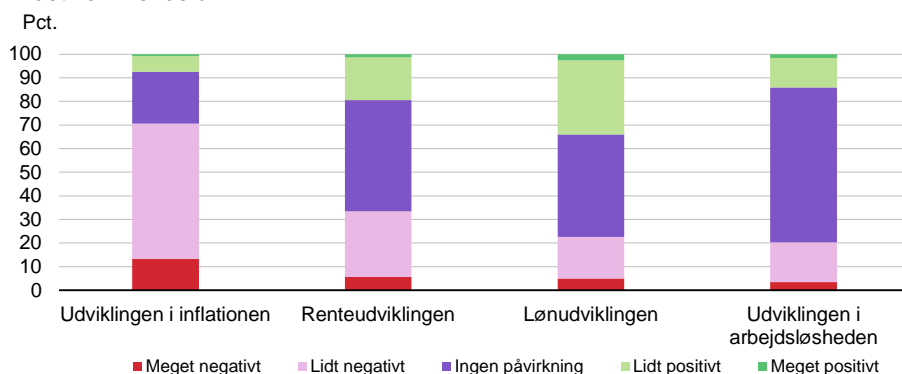
Dansk Industri har undersøgt årsagerne til, at danskerne vurdering af den økonomiske situation har været faldende siden sommeren 2024. Det er særligt inflationen, der stadig skaber bekymring for privatøkonomien. Især blandt yngre danskere opvejes inflationsbekymringerne dog af forventninger om medvind fra arbejdsmarkedet.

Forbrugertilliden er faldende

Forbrugertilliden i Danmark ligger for tiden på niveau med de mest pessimistiske perioder under finanskrisen i 2008 og væsentligt lavere end

Danskerne forventer især negativ påvirkning fra inflationen

Hvordan tror du, at hver af følgende faktorer vil påvirke din families privatøkonomi i det kommende år?

Kilde: Befolkningsundersøgelse af Epinion for DI, n = 4.503

bundniveauet under coronakrisen i 2020. Paradoksalt nok kommer den pessimistiske vurdering af økonomien på et tidspunkt, hvor mange økonomiske indikatorer egentlig er gode: Inflationen har stabiliseret sig på et lavt niveau, renterne er faldende, lønningerne er vokset markant, og rekordmange er i arbejde i Danmark. Det har derfor givet mange økonomer hovedbrud at forstå, hvad der ligger bag den store pessimisme. For at komme et skridt tættere på en forklaring har Dansk Industri fået gennemført en undersøgelse af, hvordan befolkningen forventer, at forskellige økonomiske faktorer vil påvirke deres økonomi over det kommende år.

Et stort flertal venter negativ påvirkning fra inflationen...

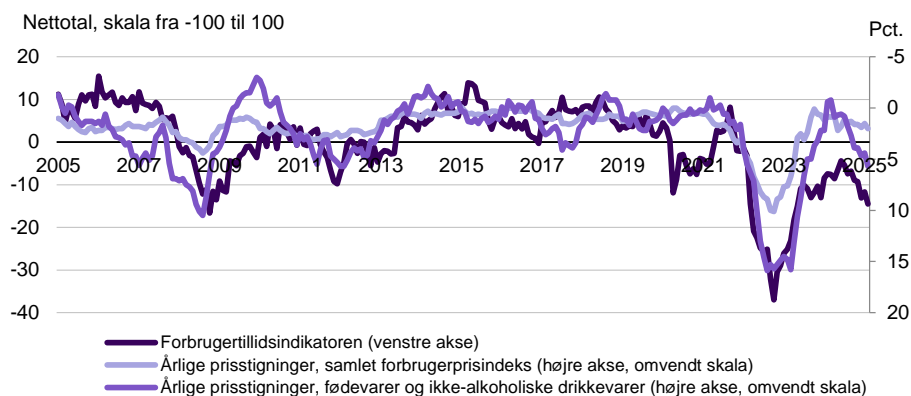
... selv om der er udsigt til stabil og lav inflation i de kommende år

Udviklingen i inflationen er den økonomiske faktor, som flest danskere forventer vil påvirke privatøkonomien negativt over det kommende år. 71 pct. forventer at blive påvirket negativt; 13 pct. af danskerne endda meget negativt. Den negative forventning afspejler til dels, at stigende priser altid i sig selv vil sænke købekraften. Men det store flertal, der venter negativ påvirkning fra inflationen, vidner om, at påvirkningen for tiden er særligt mærkbar.

Især i 2022, hvor inflationen var høj, var der en ret tæt sammenhæng mellem udviklingen i inflationen og forbrugertilliden, hvor inflationen toppede, da forbrugertilliden nåede bunden. Siden da har inflationen stabiliseret sig på et lavt niveau med en stigning i forbrugerpriserne på to pct. over det seneste år. Den lave, stabile inflation omkring to pct. årligt ventes at fortsætte i 2025 og 2026¹.

Prisstigninger er med til at drive forbrugertilliden nedad

Dansk inflation (omvendt skala) og forbrugertillid

Kilde: Danmarks Statistik

¹ Se f.eks. DI's prognose *Fremgangen i dansk økonomi hviler på et usikkert grundlag* fra december 2024 og Nationalbankens prognose *Udsigt til lavere lønstigninger og stabil inflation trods usikre tider* fra marts 2025.

Stigende fødevarepriser kan påvirke opfattelsen af inflationens størrelse

Med inflationen tilbage i nogenlunde normalt leje og med udsigten til en fortsat lav inflation kan det virke overraskende, at så mange fortsat forventer en negativ påvirkning fra inflationen. En medvirkende forklaring kan være, at det i høj grad er priserne på dagligvarer, der har trukket opad i inflationen siden sommeren 2024. Prisstigninger på dagligvarer berører alle forbrugere, og når den samme vare i supermarkedet pludselig koster et par kroner mere, end forbrugeren er vant til, er det en meget synlig form for prisstigning.

Lønudviklingen trækker vurderingen i positiv retning

Danskerne er mindre pessimistiske med hensyn til, hvordan udviklingen på arbejdsmarkedet vil påvirke deres privatøkonomi. To tredjedele af danskerne forventer, at deres privatøkonomi over det kommende år vil være upåvirket af arbejdsløsheden. Blandt den sidste tredjedel er der en mindre overvægt, der forventer at blive negativt påvirket af arbejdsløsheden. Lønudviklingen er det eneste område, hvor flere forventer at blive påvirket positivt end negativt, idet godt en tredjedel forventer, at lønudviklingen vil påvirke privatøkonomien positivt over det kommende år. Ikke desto mindre forventer 23 pct. af danskerne at blive negativt påvirkede af lønudviklingen.

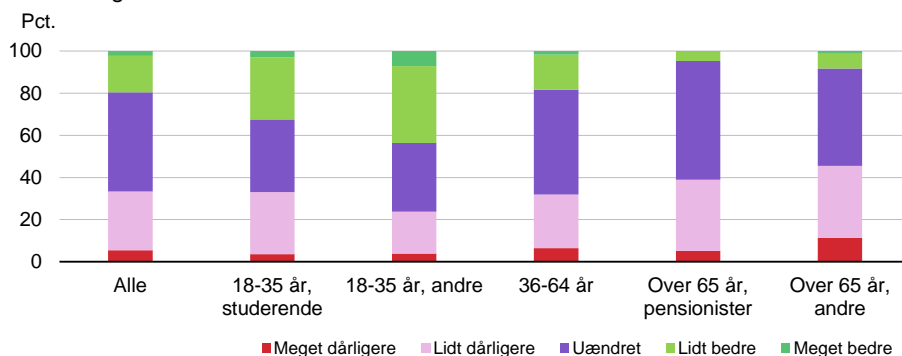
Forventninger til økonomien varierer på tværs af befolkningen

Forventninger til økonomien varierer med alderen

For at undersøge, om bestemte grupper i befolkningen i særlig grad har et pessimistisk syn på økonomien, har DI også bedt forbrugerne om at vurdere, hvordan deres egen privatøkonomi vil se ud om et år sammenlignet med i dag. Et identisk spørgsmål stilles i Danmarks Statistiks forbrugertillidsundersøgelse, hvor svarene er lidt mere positive end i DI's undersøgelse².

Ældre er mere pessimistiske om økonomien end yngre

Hvordan tror du, at familiens økonomiske situation vil være om et år, sammenlignet med i dag?

² Forskellen på de to undersøgelser kan bl.a. skyldes populationsforskelle. Se også afsnittet *Sådan har vi gjort*.

De ældre forventer økonomisk tilbagegang i det kommende år...

... imens yngre i arbejde er de største optimister

Stor inflations skepsis hos de mest pessimistiske danskere

Særligt blandt de ældre over 65 år er der en kraftig overvægt, der forventer, at deres økonomiske situation vil være dårligere om et år end i dag. Seks pct. forventer at stå bedre om et år, mens 40 pct. forventer at stå et dårligere sted rent økonomisk. Blandt de yngre på op til 35 år er der en større optimisme. Her forventer 39 pct. at deres økonomi ser bedre ud om et år, end den gør i dag, mens blot 28 pct. forventer at stå dårligere.

Når optimismen er større i de yngre aldersgrupper end i de ældre, kan det hænge sammen med, at de i højere grad kan opleve økonomisk medvind fra arbejdsmarkedet, når de overgår fra uddannelse til fuldtidsjob, og for mange vedkommende vil opleve hurtige lønstigninger tidligt i karriereforløbet. Blandt yngre danskere er der således en tydelig tendens til, at de, der deltager på arbejdsmarkedet, har en positiv forventning til økonomien, mens studerende har mere neutrale forventninger. Omvendt er der blandt de ældre over 65 år, der er på arbejdsmarkedet, lidt mere negative forventninger til økonomien, end der er blandt pensionister. Den lidt mere negative forventning blandt ældre i arbejde kan hænge sammen med, at en del af gruppen sandsynligvis vil trække sig fra arbejdsmarkedet over det kommende år, og dermed naturligt opleve en tilbagegang i indkomsten.

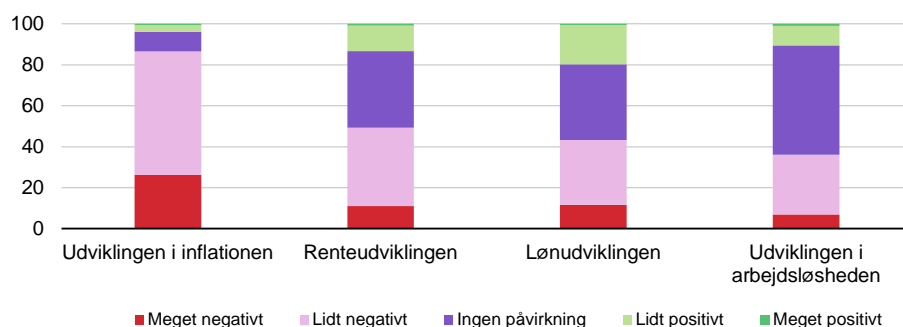
Inflation og løn skiller optimister og pessimister

På samme måde som alder og jobsituation påvirker forventningerne til privatøkonomien, påvirker forventningerne til inflation, lønninger og renter også, hvad man forventer af sin privatøkonomi som helhed. Blandt de danskere, der forventer at stå økonomisk dårligere om et år end i dag, forventer hele 86 pct. en negativ påvirkning fra inflationen, og mere end en fjerdedel forventer en meget negativ påvirkning. Og lige knapt halvdelen forventer at blive påvirket negativt af renteutviklingen.

Pessimisterne forventer negativ påvirkning over hele linjen

Hvordan tror du, at hver af følgende faktorer vil påvirke din families privatøkonomi i det kommende år? blandt dem, der forventer en dårligere privatøkonomi om et år

Pct.

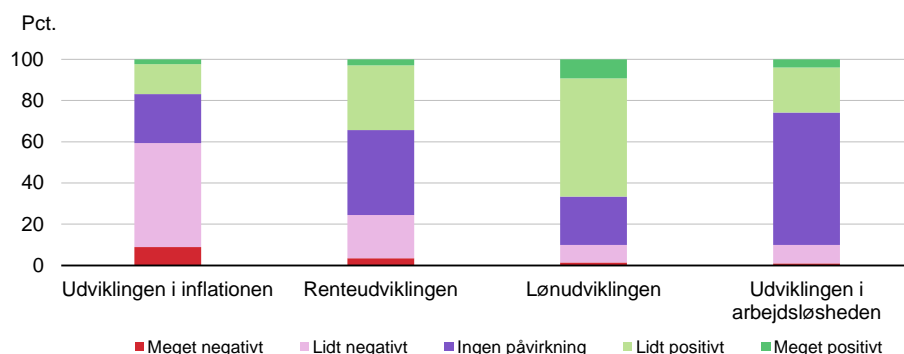
Kilde: Befolkningsundersøgelse af Epinion for DI, n = 4.503

En overvægt af pessimisterne forventer negativ påvirkning fra arbejdsmarkedet

Gruppen har knapt så pessimistiske forventninger til arbejdsmarkedet, idet 43 pct. af pessimisterne forventer at blive påvirket negativt af lønudviklingen og 36 pct. af udviklingen i arbejdsløsheden. Blandt pessimisterne er der dog stadig flere, der forventer en negativ påvirkning fra arbejdsmarkedet end en positiv. Således er der en overvægt på 24 procentpoint af pessimisterne, der forventer at blive negativt påvirkede af lønudviklingen, og 26 procentpoint, der forventer at blive negativt påvirkede af arbejdsløsheden.

Optimisterne har især positive forventninger til lønudviklingen

Hvordan tror du, at hver af følgende faktorer vil påvirke din families privatøkonomi i det kommende år? blandt dem, der forventer en bedre privatøkonomi om et år

Kilde: Befolkningsundersøgelse af Epinion for DI, n = 4.503

Lyse forventninger til arbejdsmarkedet hos de optimistiske danskere...

Blandt optimisterne, der forventer at stå bedre økonomisk om et år end i dag, er det især forventningerne til arbejdsmarkedet, der smitter positivt af på vurderingen af økonomien. To tredjedele af optimisterne venter således en positiv påvirkning fra lønudviklingen over det kommende år, mens 26 pct. forventer en positiv påvirkning fra udviklingen i arbejdsløsheden. Forventningerne til arbejdsmarkedet splitter dermed i høj grad optimister og pessimister: Hvor optimisterne forventer medvind fra arbejdsmarkedet, forventer pessimisterne modvind.

... og knapt så stor inflationsskepsis

Optimisterne er langt mindre negative i deres forventninger til inflationens påvirkning end pessimisterne er. Men der er stadig tale om et klart flertal på 59 pct., der forventer en negativ påvirkning fra inflationen, hvoraf de otte forventer en meget negativ påvirkning.

Optimisterne er uenige om renternes effekt på privatøkonomien

Optimisterne er splittede på forventningerne til renteutviklingen, idet 34 pct. forventer en positiv påvirkning fra renteutviklingen, mens 25 pct. forventer en negativ påvirkning fra renterne. Den lunkne forventning til renternes afsmitning er overraskende i lyset af, at de seneste års rentenedsættelser først for alvor ventes at komme danske boligejere til gode i år. I 2025 ventes 14 pct. af den samlede beholdning af realkreditlån med

Skatter og overførsler er andre faktorer, der påvirker privatøkonomien i år

rentetilpasning at få højere rente, mens over halvdelen af beholdningen ventes at få en lavere rente³. Danskere, der alene har bankindlån, kan dog opleve en negativ påvirkning i det omfang bankernes indlånsrenter også sættes ned.

Selv om arbejdsmarkedet er den mest afgørende kilde til økonomisk optimisme i denne undersøgelse, er der andre forhold, der ventes at påvirke manges privatøkonomi positivt over det kommende år. Danskere, der er i arbejde, vil fra 2026 få en skattelettelse, når beskæftigelsesfradraget forhøjes yderligere. Samtidig vil mange topskattebetalere opleve en yderligere skattelettelse med indførelsen af mellemskatten. Fra i år afspejler reguleringen af overførselsindkomster desuden de relativt høje lønstigninger, der blev givet i 2023.

---

³ Se Finans Danmark: *Selv om de korte renter falder, har nogle boligejere stadig en rentestigning i vente*, januar 2025

undersøgelse ligger på minus 8,4. Kun tre gange siden år 2000 har Danmarks Statistik målt et netttotal på minus 8,4 eller lavere.

Forskellen kan til dels hænge sammen med, at Danmarks Statistiks undersøgelse omfatter 16-74-årige, mens DI's undersøgelse omfatter alle over 18 år. I DI's undersøgelse er de ældre blandt de mest pessimistiske. DI har ikke svar fra 16-17-årige, men blandt de 18-74-årige er nettotallet i DI's undersøgelse minus 6,6, og således lidt tættere på Danmarks Statistiks netttotal.